

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: N. L. T., narozený dne X,
státní příslušnost: X,
naposledy známým pobytem na propustce:
X,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 27. 4. 2022 proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-38/LE-BA02-HA15-2022 ze dne 13. 4. 2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce dne 3. 3. 2022 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Svou žádost odůvodnil následovně: chce zůstat v ČR, vydělat si peníze a pomáhat své

rodině. Ve své vlasti, tj. Vietnamu, má staré rodiče, děti a manželku, která nepracuje. Jsou ve finanční tísní. Navíc všichni bydlí v jednom domě, který je v zástavě u banky. Žalobce se zadlužil kvůli cestě do Evropy. Vzal si půjčku s vysokým úrokem.

2. Žalovaný žádost žalobce o mezinárodní ochranu zamítl podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to jako zjevně nedůvodnou. V průběhu azylového správního řízení bylo objasněno, že tvrzený důvod azylové žádosti žalobce představují pouze a jen ekonomické důvody. Sám žalobce uvedl, že z Vietnamu vycestoval za prací. V ČR chce zůstat a pracovat, aby uživil svou rodinu a splatil dluh, který vznikl z důvodu jeho cesty do Evropy. Žalobce neuvedl skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru o nebezpečí pronásledování, resp. vážné újmy. Žalovaný se také opřel o informace Mezinárodní organizace pro migraci publikované roku 2021 a dále o informace z vlastní svodky žalovaného Ministerstva vnitra ke dni 22. 4. 2021.
3. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou, v níž nesouhlasil se závěrem žalovaného. A to z důvodu nedostatečného posouzení jednotlivých důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný správní orgán nedostál své povinnosti vyplývající ze zásady materiální pravdy, když nedostatečně zjistil skutkový stav zjištěný v rámci azylového řízení, v důsledku čehož pak nesprávně dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany. Nesprávné posouzení žalobcovy situace žalovaným se projevilo ve vztahu k neudělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce se domnívá, že neuvedl pouze ekonomické důvody pro účely podání žádosti o mezinárodní ochranu. V tomto smyslu žalovaný správní orgán jeho žádost neposoudil objektivně. Podle žalobce tedy žalovaný správní orgán pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem, v důsledku čehož nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu.
4. Žalovaný k žalobě sdělil následující: při svém rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil, a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v žalobcově zemi původu. Rovněž žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. Podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu platí, že žádost o mezinárodní ochranu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody. Žalobce v průběhu azylového správního řízení neprezentoval jakékoliv skutečnosti svědčící o tom, že by mu ve Vietnamu hrozilo nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy. Argumentaci takového obsahu nepředkládá ani v žalobě. Žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu podle žalovaného skutečně opřel pouze o ekonomické důvody, přičemž neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem má žalovaný správní orgán za to, že důvody k aplikaci § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu byly naplněny a napadené rozhodnutí je v tomto směru dostatečně odůvodněno. Žalobce v průběhu azylového správního řízení a ani v žalobě nepředkládá skutečnosti, jimiž by mohl správnost a zákonnost závěrů vyslovených žalovaným správním orgánem zpochybnit.
5. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2

soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

6. Jestliže se stěžovatel v případě návratu do země původu obával svých věřitelů jako soukromých osob, jsou tato tvrzení významná pro případné udělení doplňkové ochrany. Zjevně nemohou být rozhodující pro udělení azylu, protože důvod údajného pronásledování nelze podřadit pod žádný z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu (vizte např. usnesení NSS č. j. 5 Azs 333/2018-33 ze dne 14. 3. 2019, č. j. 9 Azs 66/2017-28 ze dne 8. 6. 2017).
7. Jde-li pak o hrozící újmu ze strany soukromých osob jako důvod pro udělení doplňkové ochrany, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (vizte usnesení NSS č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019).
8. Podkladové informace o zemi původu, které jsou součástí správního spisu („Vietnam. Informace OAMP, 22. dubna 2021. Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv. Stav: duben 2021.“ a dále zpráva od Mezinárodní organizace pro migraci publikovaná roku 2021), případnou nedůvěru žalobce v dané záležitosti neopodstatňují.
9. V souzené věci žalobce svůj žalobní bod založil pouze na tvrzení, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, když dospěl k závěru o ryze ekonomických důvodech azylové žádosti žalobce.
10. Bylo na žalobci, aby označil důkazy k prokázání toho, že skutkový stav je ve Vietnamu jiný, než signalizovaly podklady žalovaného [§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. To neučinil.
11. Plnění povinností z finančních závazků (splácení dluhů) samo o sobě nejen, že nezahrnuje azylově relevantní důvod, ale dokonce představuje rutinní záležitost v oblasti soukromoprávních vztahů, a to i v České republice.
12. Kontext žalobcovy žádosti pak významně dotváří následující: přirozenou reakcí člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí je úsilí takto ohroženého jedince domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této k úniku stimulující hrozby. Členské státy Evropské unie ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útlaču podle zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavdává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež kvituje pododvětví azylového práva. Jak žalobce vypověděl v azylovém řízení, vycestoval z Vietnamu. Poté, dříve než vstoupil na území ČR, žil podle svých slov z azylového správního řízení od roku 2019 do roku 2022 v Rumunsku, které je stejně jako ČR členským státem EU. V Rumunsku žalobce o azyl nežádal. V únoru roku 2022 odjel vlakem a taxíkem z Rumunska přes Maďarsko a Rakousko, tedy též členské státy EU. V Maďarsku či Rakousku též žalobce o azyl nepožádal. Cílem cesty žalobce bylo Německo, neboť tam očekával, podle svých slov ze zaprotokolovaného pohovoru k azylové žádosti, „dvojnásobnou mzdu“. V ČR požádal o

azyl až po svém zajištění za účelem správního vyhoštění. Již tyto základní souvislosti plynoucí ze spisového materiálu podporují tezi o účelovosti žalobcovy azylové žádosti. Přesněji o snaze žalobce legalizovat si na území ČR pobyt mimořádným právním nástrojem, a to „pět minut po dvanácté“.

13. K naznačené argumentaci ohledně tvrzených komparativně horších socioekonomických poměrů Vietnamu soud nejprve předloží drobný historický exkurz: současné azylové právo se v západních právních kulturách vyvinulo na základě úsilí poučit se z lekce 20. století. Tehdy i velká část zemí civilizačního západu, včetně české, prošla bolestivou zkušeností s rozmanitými formami centralizovaného útlaku. Tyto formy vždy spojovalo jedno: státem organizovaná perzekuce obyvatelstva. Ta probíhala nejčastěji buď na základě kritéria původu (např. etnického či rasového), nebo přesvědčení (zpravidla politického, potažmo náboženského). Memento na tomto právním poli ztělesňoval a ztělesňuje především tragický osud Židů pod hrůzovládou nacismu, dále též disidentů v prostoru někdejšího sovětského bloku. Aby se obětím tohoto zjevného bezpráví alespoň trochu zmírnilo jejich utrpení, vyvinul se institucionálně propracovaný systém hostitelské ochrany jinými (ve smyslu svobodnějšími) státy. Zde leží těžiště azylového práva doposud (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 51/2021-49 ze dne 30. 11. 2021).
14. Optikou výše řečeného socioekonomická argumentace na poli azylového práva nemůže uspět. A uspět nemůže ani v dalším ohledu. Rozsudek musí totiž vždy obstát rovněž v obecné rovině, tzn. zde jak z pohledu sporů na poli azylového práva příbuzného druhu, tak stran intencí českého cizineckého práva coby celku. Pakliže by soud přímo přijal argumentaci ve smyslu, že cizinci i při prokázaném nelegálním pobytu náleží v ČR mezinárodní ochrana za předpokladu, že státní sociální systém či pracovní trh v jeho vlasti není na české či většinové evropské úrovni, potom by také nepřímou přiznal azylové právo prakticky všem nelegálně pobývajícím občanům třetích států, s výjimkou cizinců příslušících k hospodářsky zcela nejrozvinutějším státům mimo evropského světa. Toto právo by jim přitom přiznal, aniž by ve své vlasti (alespoň potenciálně) čelili hrozbě pronásledování, resp. vážné újmy. De facto by mezinárodní ochranu proměnil ve formu univerzálně nárokovatelné „sociální dávky“. Tímto „rozšafným“ výkladovým přístupem by se soud od ustálené podoby azylového práva vzdálil do té míry, že by jej učinil zcela zbytným, což v žádné perspektivě nelze označit za úmysl zákonodárcův.
15. Závěrem soud citačně odkazuje na rozsudek NSS č. j. 5 Azs 37/2003-46 ze dne 22. 1. 2004: *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“* Nebo na rozsudek NSS č. j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, které tento upravuje.“*
16. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř.

s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 25. ledna 2023

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně